

Letterkundige en didactische analyse

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	De onderwerpen homoseksualiteit, ziekte, dood en rouw zijn geschikt voor zowel jongens als meisjes. Dit Young Adult-boek van een relatief kleine omvang zou voor de N2-lezer een eerste stap in de richting van volwassenenliteratuur kunnen zijn. De experimentele vorm van het boek zou de N2-lezer kunnen afschrikken, maar met goede voorbereiding komt deze lezer een eind. De experimentele vorm is voor de N3-lezer juist interessant. Dankzij zijn esthetisch besef zal de N4-lezer de bijzondere vorm van deze roman wellicht kunnen waarderen als kunstvorm.
	Interesses	Het boek is op N2-niveau interessant voor leerlingen die interesse hebben in moeilijke onderwerpen als homoseksualiteit, rouw en de dood. De N2-lezer zal in eerste instantie moeite hebben met het doordringen in de sterk afwijkende realiteit van de hoofdpersonages. De N3-lezer zal meer intrinsieke interesse hebben voor de onderwerpen homoseksualiteit, dood en rouw. De N4-lezer zal zich kritisch kunnen verdiepen in de emoties van de hoofdpersonages.
	Algemene kennis	Het boek doet een beroep op de maatschappelijke, psychologische en sociale kennis over homoseksualiteit, ziekte en dood. Voor een optimale plaatsing van het verhaal komt enige kennis over de jaren zeventig van pas. Zaken als de vrouwenrechten, de demonstraties van de Dolle Mina's en de muziek van Joni Mitchell worden genoemd. Een uitdaging voor lezers-N4 om daar eens goed naar te kijken.
	Specifieke literaire en culturele kennis	Niet vereist.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Het taalgebruik is eenvoudig en zeer geschikt voor lezers op N2 en N4. Wellicht voor de N4-lezer te weinig uitdagend.
	Zinsconstructies	Veel korte zinnen. Veel dialogen. Levert geen problemen op.
	Stijl	De heldere en eenvoudige taal in het boek zal de N2-lezer aanspreken. De N4-lezer zal zich hierdoor juist minder uitgedaagd voelen.

Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	Het hoofdpersoonage Luuk maakt na het overlijden van zijn broertje een ontwikkeling door. Marius maakt in zijn dagboekfragmenten ook een ontwikkeling door. Deze ontwikkelingen zijn goed te bevatten.
	Aantal karakters	Het aantal personages is zeer beperkt. De lezer leert Luuk en Marius beter kennen. De ouders van de broers blijven meer op de achtergrond. Het rouwproces van de moeder wordt beschreven omdat het functioneel is in relatie tot het bewustwordingsproces van Luuk.
	Ontwikkeling van en verhouding tussen karakters	Voor de N2-lezer zou de veranderende verhouding van Luuk tot Marius een complicerende factor kunnen zijn. Hoe meer inzicht Luuk in het gevoelsleven van Marius krijgt, hoe meer begrip hij krijgt voor zijn broertje. Ook de verhouding van het hoofdpersoonage tot zichzelf verandert sterk door het lezen en schrijven in het dagboek van Marius. De N3-lezer beschikt over voldoende vaardigheden om hierop te kunnen reflecteren. De uitdaging voor de N4-lezer zal hier liggen in de meer kritische reflectie. Deze lezer zal door middel van argumenten zijn eigen mening over de gebeurtenissen kunnen leren formuleren.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	De spanning komt niet vanuit de actie. De dramatische, meeslepende verhaallijn ontstaat in het gevoelsleven van zowel Luuk als Marius. De N2-lezer zou kunnen struikelen over de afwezigheid van echte actie. Een N3-lezer zou zich mogelijk vanuit zijn interesse in moeilijke vraagstukken (rouw, homoseksualiteit) beter kunnen verplaatsen in het verhaal dan de N2-lezer, die meer een eigen wereldbeeld wil herkennen in het verhaal. De N4-lezer zal door middel van zijn empathisch inlevingsvermogen meer uitgedaagd worden de problematiek van de personages te willen analyseren en begrijpen.
	Chronologie	Er is sprake van twee ineengevlochten verhaallijnen die beide chronologisch verlopen, maar niet parallel lopen in de tijd. De verhaallijn van Luuk bevat zeer veel flashbacks naar de tijd waarin Marius zijn ervaringen in zijn dagboek opschrijft. Op den duur ontstaat er een post mortem dialoog. De N2 lezer zal de chronologie in het boek lastig kunnen vinden.
	Verhaallijn(en)	Er is een verhaallijn van Luuk na de dood van Marius en er is verhaallijn over Marius tijdens zijn ziekte. Deze verschillende verhaallijnen zullen de N3-lezer aanspreken. De N4-lezer zal de perspectiefwisselingen kunnen waarderen en zal kunnen reflecteren op de keuze van de schrijver voor deze opbouw.
	Perspectief	In de basis ligt het perspectief bij Luuk. Maar doordat Luuk in het dagboek van Marius schrijft en leest, krijgt de lezer ook informatie vanuit het perspectief van het ten tijde van schrijven nog levende broertje Marius.

		De expliciete perspectiefwisselingen zijn wellicht minder geschikt voor de N2-lezer en juist geschikt voor de N3-lezer. De werking van de bijzondere verteltechniek zal de N4-lezer kunnen interesseren.
	Betekenis	De N2-lezers kunnen zich verdiepen in de problemen waarmee een leeftijdsgenootje kan worstelen. Het is voor hen een uitdaging om zich te verplaatsen in een ander wereldbeeld. De onderwerpen rouw, dood en homoseksualiteit prikkelen de N3-lezer en zouden een aanleiding kunnen zijn voor een discussie met leeftijdgenoten. De verschillende manieren van omgang met homoseksualiteit, dood en rouw en de symboliek van Pangea kunnen voor de N4-lezer de behoefte aan het leggen van interne verbanden bevredigen. Dit geldt ook voor de koppeling van de ontwikkeling van de beide broers.
Relevante informatie voor docenten	Joke Linders, 'Je knelt Maus, maar ik houd je aan.' Over <i>Gebr.</i> van Ted van Lieshout', in: <i>Literatuur zonder leeftijd</i> , jaargang 11, op: Dbnl.org	